

УДК: 37.091.33-027.22:37.015.3-053.4(076)

Д64

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**

Навчально-науковий інститут фізичної культури, спорту та реабілітації

Кафедра гімнастики та спортивних єдиноборств

Долинський Б. Т.

Буховець Б. О.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»»**

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)**

Одеса – 2021

УДК: 37.091.33-027.22:37.015.3-053.4(076)

Д64

*Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 8 від 25.02.2021 р.)*

Рецензенти:

Фідірко М. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання, Національний університет «Одеська юридична академія»

Тітова Г. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спортивних ігор навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Долинський Б. Т., Буховець Б. О.

Методичні рекомендації до практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни: «Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку»: методичні рекомендації. Одеса : Університет Ушинського, 2021. 32 с.

Методичні рекомендації до практичних занять та організації самостійної роботи навчальної дисципліни «Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» містять питання практичних занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти, питання до заліку, теми індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Рекомендовано для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних під час навчання.

© Університет Ушинського, 2021

© Долинський Б. Т.

© Буховець Б. О.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. Пояснювальна записка	6
2. Питання до практичних занять	9
3. Самостійна робота студентів.....	19
3.1. Орієнтований тематичний план з тем, які винесені на самостійне вивчення.....	19
3.2. Методичне забезпечення самостійного опрацювання навчального матеріалу студентами.....	20
4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	26
5. Питання до заліку	28
6. Список рекомендованої літератури.....	30

ВСТУП

Система фізичного виховання в дошкільних закладах має ґрунтуватися на знаннях анатомо-фізіологічних та психологічних особливостях дітей різних вікових груп.

Тільки при їх урахуванні можна створити необхідні педагогічні умови для гармонійного розвитку дітей та організації навчальної діяльності, спрямованої на засвоєння знань, формування рухових умінь та навичок.

Теорія фізичного виховання дітей дошкільного віку – це наука про загальні закономірності фізичного виховання та формування особистості дитини від народження до шести років. Вона має єдиний зміст та предмет вивчення з загальною теорією фізичного виховання.

Однак її спрямованість обумовлена дослідженням різноманітних питань фізичного виховання дитини від народження до шести років. У перші шість років життя фізичне виховання є основою всебічного розвитку дитини.

У цей період закладається фундамент здоров'я, нормального фізичного розвитку та виховуються основні риси особистості людини. Протягом перших 6 років життя дитина проходить великий шлях фізичного і духовного розвитку. Народжуючись зовсім безпомічною істотою, яка не в змозі ні цілеспрямовано діяти, ні говорити, ні мислити, дитина повинна всьому навчитись, щоб до кінця дошкільного віку перетворитись в особистість, з досить великим запасом знань і вмінь.

Отже, дошкільний вік це - важливий період фізичного розвитку, формування рухових функцій та становлення особистості дитини. Він відрізняється, з однієї сторони, інтенсивним ростом і розвитком дитячого організму (наприклад, за перший рік життя зріст дитини збільшується на 50%, до 7 років майже в тричі), а з другої – незрілістю та низькою опірністю до несприятливих умов зовнішнього середовища.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вивчення навчальної дисципліни «Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня Фізична культура.

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме професійній підготовці здобувачів вищої освіти до практичної діяльності в дошкільних навчальних закладах, допоможе їм в плануванні та організації фізичного виховання з дітьми різних вікових груп.

Метою навчальної дисципліни «Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» професійна підготовка здобувачів вищої освіти до практичної діяльності в дошкільних навчальних закладах, навчити майбутніх фахівців фізичної культури застосовувати в освітньому процесі дошкільних навчальних закладів науково вивірених, експериментально апробованих інноваційних освітніх методик і технологій здоров'язберезувального і здоров'яформувального спрямування.

Завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи знань в галузі теорії та методики фізичного виховання дітей дошкільного віку та оволодіння практичними вміннями та навичками з організації і проведення активних форм роботи з фізичної культури.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти:

- 1) знає значення навчальної дисципліни для фахової підготовки, завдання курсу, основні поняття;
- 2) знає закономірності формування рухових умінь і навичок та фізичних якостей у дошкільників;

3) знає основні форми роботи з фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку;

4) визначає умови для оптимальної рухової діяльності дітей з урахуванням критеріїв оцінки та змісту рухового режиму в різних вікових групах.

Здобувач вищої освіти вміє:

1) здійснювати планування та моделювання усіх форм роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей в різних вікових групах;

2) проводити різноманітні форми роботи з фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку;

3) демонструвати техніку виконання фізичних вправ з метою формування рухової навички;

4) використовувати за рекомендаціями медичного персоналу засоби профілактики захворювань, впроваджувати ефективні профілактичні та фізкультурно-оздоровчі технології в навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні поглибити такі компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність проектувати, конструювати і перетворювати окремі складові педагогічної діяльності, доцільно розробляти, моделювати засоби педагогічного впливу та ефективно застосовувати їх в практиці – добиватись високої точності управління терміновими і кумулятивними ефектами як в руховому так і в інтелектуальному аспектах.

Загальні компетентності:

ЗК.2 Здатність планувати та управляти часом.

ЗК.9 Здатність до здійснення безпечної і здоров'язберезливої діяльності

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- ФК.4 Здатність до управління процесом навчання рухових дій, розвитку фізичних якостей та вирішення оздоровчих і виховних задач.
- ФК.5 Здатність здійснювати об'єктивний педагогічний контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.
- ФК.11 Здатність забезпечувати в процесі професійної діяльності дотримання вимог безпеки, санітарно-гігієнічних норм, здійснювати профілактику травматизму, забезпечувати охорону життя і здоров'я

2. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема заняття № 1: Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку руховим діям

ПЛАН:

1. Теоретичний аналіз основних методів навчання.
2. Метод розучування фізичних вправ.
3. Основи процесу формування рухового вміння.

Рекомендована література:

1. Бубела О. Ю. Навчально-методичний посібник з курсу загальної гімнастики / О. Ю. Бубела, Р. Л. Петрина, А. І. Синиця – Л. : [б. в.], 2001. – 100 с.

2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – Суми : Універсальна книга, 2004. – 428 с. – ISBN 966-680-142-6.

3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Е. С. Вільчковський. – Л. : ВНТЛ, 1998. – 336 с.

4. Дмитренко Т. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку : посіб. для дошкільн. відділення пед. ін-тів та учнів дошкільн. відділень пед. училищ / Т. І. Дмитренко. – К. : Вища школа, 1979. – 242 с.

5. Кенеман А. В. Теория и методика физического воспитания детей дошкольного возраста / А. В. Кенеман, Д. В. Хухлаева. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Просвещение, 1985. – 256 с.

6. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / за ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т. 2. – 366 с. – ISBN 966-7133-97-4.

7. Матвеев Л. П. Теория и методика физического воспитания : учебн. для ин-тов физ. культуры / под. ред. Л. П. Матвеева, А. Д. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Физкультура и спорт, 1976. – Т. 2. – 256 с.

Питання до обговорення:

1. Характеристика педагогічних принципів, що застосовують в фізичному вихованні дітей дошкільного віку.
2. Індивідуальний підхід у процесі фізичного виховання дошкільників.
3. Фази виконання гімнастичних вправ.

Завдання для практичної роботи

- Завдання 1. Визначити методичні прийоми.
- Завдання 2. Визначити метод розучування фізичних вправ.
- Завдання 3. Установити взаємозв'язок фізичного виховання з іншими науковими дисциплінами.

Тема заняття № 2: Методика навчання дітей дошкільного віку рухливим ігор, ігор з елементами спорту, спортивних вправ.

ПЛАН:

1. Види рухливих ігор
2. Ігри з елементами спорту

Рекомендована література:

1. Бубела О. Ю. Навчально-методичний посібник з курсу загальної гімнастики / О. Ю. Бубела, Р. Л. Петрина, А. І. Синиця – Л. : [б. в.], 2001. – 100 с.

2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – Суми : Універсальна книга, 2004. – 428 с. – ISBN 966-680-142-6.

3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Е. С. Вільчковський. – Л. : ВНТЛ, 1998. – 336 с.

4. Дмитренко Т. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку : посіб. для дошкільн. відділення пед. ін-тів та учнів дошкільн. відділень пед. училищ / Т. І. Дмитренко. – К. : Вища школа, 1979. – 242 с.

5. Кенеман А. В. Теория и методика физического воспитания детей дошкольного возраста / А. В. Кенеман, Д. В. Хухлаева. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Просвещение, 1985. – 256 с.

6. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / за ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т. 2. – 366 с. – ISBN 966-7133-97-4.

7. Матвеев Л. П. Теория и методика физического воспитания : учебн. для ин-тов физ. культуры / под. ред. Л. П. Матвеева, А. Д. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Физкультура и спорт, 1976. – Т. 2. – 256 с.

Питання до обговорення:

1. Особливості рухливих ігор для дітей дошкільного віку.
2. Структура і зміст заняття з фізичної культури.
3. Фізичне навантаження.

Завдання для практичної роботи

- Завдання 1. Сформувати уміння проводити сюжетні рухливі ігри.
- Завдання 2. Сформувати уміння проводити несюжетні ігри.
- Завдання 3. Засвоїти уміння проводити ігри з елементами спорту.

Тема заняття № 3: Засоби фізичного виховання дітей раннього віку

ПЛАН:

1. Основні засади фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Фізичні вправи для дітей дошкільного віку.

Рекомендована література:

1. Бубела О. Ю. Навчально-методичний посібник з курсу загальної гімнастики / О. Ю. Бубела, Р. Л. Петрина, А. І. Синиця – Л. : [б. в.], 2001. – 100 с.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – Суми : Універсальна книга, 2004. – 428 с. – ISBN 966-680-142-6.
3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Е. С. Вільчковський. – Л. : ВНТЛ, 1998. – 336 с.
4. Дмитренко Т. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку : посіб. для дошкільн. відділення пед. ін-тів та учнів дошкільн. відділень пед. училищ / Т. І. Дмитренко. – К. : Вища школа, 1979. – 242 с.
5. Кенеман А. В. Теория и методика физического воспитания детей дошкольного возраста / А. В. Кенеман, Д. В. Хухлаева. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Просвещение, 1985. – 256 с.
6. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / за ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т. 2. – 366 с. – ISBN 966-7133-97-4.
7. Матвеев Л. П. Теория и методика физического воспитания : учебн. для ин-тов физ. культуры / под. ред. Л. П. Матвеева, А. Д. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Физкультура и спорт, 1976. – Т. 2. – 256 с.

Питання до обговорення:

1. Характеристика основних рухів та вправ для загального розвитку для дітей другого та третього року життя.
2. Характеристика основних рухів та вправ для загального розвитку для дітей другого та третього року життя.
3. Зміст і методика проведення занять з дітьми другої молодшої групи.

Завдання для практичної роботи

Завдання 1. Сформувати навички навчання основних рухів та вправ для загального розвитку.

Завдання 2. Оволодіти навичками проведення занять з дітьми другого та третього року життя.

Тема заняття № 4: Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах.

ПЛАН:

1. Заняття з дітьми першої молодшої групи.
 - 1.1. Орієнтовний план заняття з дітьми першої молодшої групи.
2. Заняття з дітьми другої молодшої групи.
 - 2.1. Орієнтовний план.

Рекомендована література:

1. Бубела О. Ю. Навчально-методичний посібник з курсу загальної гімнастики / О. Ю. Бубела, Р. Л. Петрина, А. І. Синиця – Л. : [б. в.], 2001. 100 с.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – Суми : Універсальна книга, 2004. – 428 с. – ISBN 966-680-142-6.

3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Е. С. Вільчковський. – Л. : ВНТЛ, 1998. – 336 с.

4. Дмитренко Т. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку : посіб. для дошкільн. відділення пед. ін-тів та учнів дошкільн. відділень пед. училищ / Т. І. Дмитренко. – К. : Вища школа, 1979. – 242 с.

5. Кенеман А. В. Теория и методика физического воспитания детей дошкольного возраста / А. В. Кенеман, Д. В. Хухлаева. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Просвещение, 1985. – 256 с.

6. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / за ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т. 2. – 366 с. – ISBN 966-7133-97-4.

7. Матвеев Л. П. Теория и методика физического воспитания : учебн. для ин-тов физ. культуры / под. ред. Л. П. Матвеева, А. Д. Новикова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Физкультура и спорт, 1976. – Т. 2. – 256 с.

Питання до обговорення:

1. Типи занять з фізичної культури.
2. Структура і зміст заняття з фізичної культури.
3. Орієнтовний план заняття молодшої групи.

Завдання для практичної роботи

Завдання 1. Сформувати навички проведення занять з дітьми першої молодшої групи.

Завдання 2. Сформувати навички проведення занять з дітьми другої молодшої групи.

Завдання 3. Навчити складати орієнтовний план заняття з дітьми першої молодшої групи.

Тема заняття № 5: Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності.

ПЛАН:

1. Орієнтовний план заняття молодшої групи.
2. Орієнтовний план заняття з дітьми середньої групи.
3. Орієнтовний план заняття з дітьми старшої групи.

Рекомендована література:

1. Максименко С. Д., Болтівець С. І., Кокун О. М., Здіорук С. І., Губенко О.В., Психологічне обґрунтування заходів пропагування психогігієнічного виховання і здорового способу життя серед сучасної молоді. Київ.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2012. 152 с.

2. Маляр Н.С. Про необхідність превентивного фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2009. №4. С. 72 — 75.

3. Пангелова Н. Залучення старших дошкільників до цінностей здорового способу життя в процесі фізичного виховання. Молода спортивна наука України. 2010. №2. С.183 — 187.

4. Пасічник В. Особливості фізичного виховання дітей дошкільного віку та учнів загальноосвітніх шкіл Польщі у 70-80-х р.р. ХХ століття. Спортивний вісник Придніпров'я. 2007. №2. С 49 — 53.

Питання до обговорення:

1. Характеристика активних форм роботи з фізичного виховання: піші переходи та прогулянки за межі дошкільного навчального закладу, фізкультурні розваги та свята, дні здоров'я.

2. Організація та методика проведення піших переходів і прогулянок за межі дошкільного навчального закладу.

Завдання для практичної роботи

Завдання 1. Навчити складати орієнтовний план заняття з дітьми середньої групи

Завдання 2. Навчити складати комплекс вправ для загального розвитку.

Тема заняття № 6: Планування та облік роботи з фізичного виховання в дошкільному навчальному закладі

ПЛАН:

1. Основні вимоги до планування навчального матеріалу з фізичної культури

2. Розподіл програмного матеріалу з фізичної культури у перспективному плані

Рекомендована література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – Суми : Універсальна книга, 2004. – 428 с. – ISBN 966-680-142-6.

2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Е. С. Вільчковський. – Л. : ВНТЛ, 1998. – 336 с.

3. Дмитренко Т. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку : посіб. для дошкільн. відділення пед. ін-тів та учнів дошкільн. відділень пед. училищ / Т. І. Дмитренко. – К. : Вища школа, 1979. – 242 с.

4. Доронова Т.Н. Основные направления работы ДОУ по повышению психолого-педагогической культуры родителей / Т.Н. Доронова // Дошкольное воспитание. - 2004. - №1. - С.63.

5. Кенеман А. В. Теория и методика физического воспитания детей дошкольного возраста / А. В. Кенеман, Д. В. Хухлаева. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Просвещение, 1985. – 256 с.

6. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / за ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т. 2. – 366 с. – ISBN 966-7133-97-4. 6. Русова С. Ф. Теорія і практика дошкільного виховання / С. Ф. Русова. – Л. ; Краків ; Париж : Просвіта, 1993. – 127 с.

Питання до обговорення:

1. Значення планування та обліку роботи для організації фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Основні вимоги до планування.
3. Види планування.

Завдання для практичної роботи

Завдання 1. Закріпити знання про основні вимоги до планування навчального матеріалу з фізичної культури.

Завдання 2. Залучити здобувачів вищої освіти до складання основних документів планування та обліку роботи.

Тема заняття № 7: Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дошкільного навчального закладу

ПЛАН:

1. Перелік оздоровчих заходів.
2. Організація рухової активності дітей у повсякденному житті.

Рекомендована література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – Суми : Універсальна книга, 2004. – 428 с. – ISBN 966-680-142-6.

2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Е. С. Вільчковський. – Л. : ВНТЛ, 1998. – 336 с.

3. Дмитренко Т. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку : посіб. для дошкільн. відділення пед. ін-тів та учнів дошкільн. відділень пед. училищ / Т. І. Дмитренко. – К. : Вища школа, 1979. – 242 с.

4. Доронова Т.Н. Основные направления работы ДОУ по повышению психолого-педагогической культуры родителей / Т.Н. Доронова // Дошкольное воспитание. - 2004. - №1. - С.63.

5. Кенеман А. В. Теория и методика физического воспитания детей дошкольного возраста / А. В. Кенеман, Д. В. Хухлаева. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Просвещение, 1985. – 256 с.

6. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / за ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т. 2. – 366 с. – ISBN 966-7133-97-4. 6. Русова С. Ф. Теорія і практика дошкільного виховання / С. Ф. Русова. – Л. ; Краків ; Париж : Просвіта, 1993. – 127 с.

Питання до обговорення:

1. Види фізкультурно-оздоровчих заходів.
2. Значення ранкової гімнастики.
3. Структура і зміст ранкової гімнастики.
4. Вимоги до підбору вправ залежно від місця проведення.
5. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах.

Завдання для практичної роботи

Завдання 1. Навчити складати комплекс ранкової гімнастики для вихованців дошкільного закладу.

Завдання 2. Сформувати чітке уявлення про тривалість фізкультурних занять з дітьми різних вікових груп.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

3.1. Орієнтований тематичний план з тем, які винесені на самостійне вивчення

№ п/п	Назва розділу і теми	Кількість годин на самостійне вивчення
1.	Тема 1. Предмет теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку	10
2.	Тема 2. Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку руховим діям	8
3.	Тема 3. Роль гімнастики у фізичному навчанні дітей дошкільного віку	8
4.	Тема 4. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливим ігор, ігор з елементами спорту, спортивних вправ	10
5.	Тема 5. Засоби фізичного виховання дітей раннього віку	8
6.	Тема 6. Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах	8
7.	Тема 7. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності	10
8.	Тема 8. Планування та облік роботи з фізичного виховання в дошкільному навчальному закладі	8
9.	Тема 9. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дошкільного навчального закладу	10

3.2. Методичне забезпечення самостійного опрацювання навчального матеріалу студентами

Тема № 1: Предмет теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Зробити теоретичний аналіз основних методів фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Описати роль фізичної культури у загальній системі виховання дітей дошкільного віку.

Питання для самоконтролю:

1. Сформулюйте значення фізичного виховання у житті дітей дошкільного віку.
2. Дайте визначення основних понять теорії фізичного виховання.
3. Встановіть зв'язок теорії фізичного виховання з іншими науковими дисциплінами.
4. Назвіть фактори, що впливають на стан здоров'я дитини.

Тема № 2. Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку руховим діям

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Дати визначення наступним поняттям: метод, методичний прийом, методика.
2. Дати характеристику наочним методам навчання.
3. Дати характеристику словесним методам навчання.
4. Дати характеристику практичним методам навчання.
5. Складіть схему процесу формування рухових вмінь і навичок.

Питання для самоконтролю

1. Що означає термін «рухова дія»?
2. Що означає термін «рухове вміння»?
3. Що означає термін «рухова навичка»?
4. Сформулюйте мету I етапу формування рухової навички (розучування рухової дії). Які завдання вирішуються на цьому етапі?
5. Сформулюйте мету II етапу формування рухової навички (засвоєння рухової дії). Які завдання вирішуються на цьому етапі?
6. Сформулюйте мету III етапу формування рухової навички (закріплення рухової дії). Які завдання вирішуються на цьому етапі?

Тема № 3. Роль гімнастики у фізичному навчанні дітей дошкільного віку.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Сформулюйте роль гімнастичних вправ у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.
2. Які методичні особливості навчання основних рухів дітей різних вікових груп?
3. Наведіть приклади прийомів страхування та попередження травматизму на заняттях з гімнастичною спрямованістю.

Питання для самоконтролю

1. Загальна характеристика вправ на шикування та перешікування.
2. Методика навчання дітей вправ з шикування та перешікування в різних вікових групах.
3. Зміст і методика навчання дітей різних вікових груп вправам для загального розвитку.

4. Використання вправ для загального розвитку у різних формах роботи з фізичного виховання.

5. Оздоровчий потенціал гімнастичних вправ для дітей дошкільного віку.

Тема № 4. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливим ігор, ігор з елементами спорту, спортивних вправ

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Скласти класифікацію рухливих ігор.
2. Ігрові вправи у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.
3. Охарактеризувати вплив ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру на зміцнення здоров'я, підвищення рівня рухової підготовленості та формування фізичних якостей.

Питання для самоконтролю

1. Дати характеристику рухливим іграм.
2. Особливості організації і керівництва рухливою грою.
3. Дозування навантаження дітям дошкільного віку.
4. Дати характеристику ігор з елементами спорту (техніка, тактика, правила).
5. Етапи навчання дітей дошкільного віку ігор з елементами спорту.
6. Особливості методики навчання дітей ігор з елементами спорту.
7. Види спортивних вправ.

Тема 5. Засоби фізичного виховання дітей раннього віку.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Опишіть специфіку завдань і засобів фізичного виховання та оздоровлення дітей раннього віку.

2. Дайте характеристику фізичних вправ для дітей другого та третього року життя.

3. Опишіть методика проведення ігрових вправ та рухливих ігор з дітьми другого та третього року життя.

Питання для самоконтролю

1. Форми роботи з фізичного виховання дітей раннього віку.

2. Характеристика основних рухів та вправ для загального розвитку для дітей другого та третього року життя.

3. Особливості навчання основних рухів та вправ для загального розвитку дітей другого та третього року життя.

4. Забезпечення рухової активності дітей раннього віку.

5. Організація самостійної рухової діяльності для дітей раннього віку.

Тема № 6. Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Обґрунтуйте типову структуру заняття з фізичної культури.

2. Опишіть способи організації дітей на занятті з фізичної культури.

3. Моторна щільність фізкультурного заняття.

4. Складіть орієнтовний план-конспект заняття з фізичного виховання для дітей дошкільного віку.

Питання для самоконтролю

1. Типи занять з фізичної культури для дітей дошкільного віку.

2. Шляхи регулювання фізичних, емоційних та психічних навантажень на фізкультурних заняттях.

3. Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах.

4. Особливості організації та методики проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах на повітрі.

5. Варіанти проведення фізкультурних занять на повітрі.

Тема № 7. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Описати види активних форм роботи з фізичного виховання (фізкультурні розваги та свята, дні здоров'я).

2. Навести приклади фізкультурних розваг для дітей молодшого і старшого дошкільного віку.

3. Проаналізувати види активних форм роботи з фізичного виховання (фізкультурні розваг, дні здоров'я).

Питання для самоконтролю

1. Фізкультурні розваги у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

2. Фізкультурні свята у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

3. Організація самостійної рухової діяльності дітей дошкільного віку.

4. Рухлива гра як самостійна форма роботи для підвищення рухової активності дітей.

Тема № 8. Планування та облік роботи з фізичного виховання в дошкільному навчальному закладі.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Дати характеристику видам планування та обліку роботи для організації фізичного виховання дітей дошкільного віку.

2. Опишіть основні вимоги до планування.

Питання для самоконтролю

1. Види планування.
2. Річний план роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей.
3. Реалізація дидактичних принципів при розподілі програмового матеріалу у перспективному плані.
4. Оперативне планування роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей.
5. Облік роботи з фізичного виховання. Види обліку: попередній, поточний, рубіжний.

Тема 9. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дошкільного навчального закладу.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Опишіть види фізкультурно-оздоровчих заходів.
2. Опишіть вимоги до підбору вправ залежно від місця проведення.
3. Обґрунтуйте необхідність проведення малих форм активного відпочинку.
4. Опишіть вимоги до підбору вправ для фізкультхвилинки.

Питання для самоконтролю

1. Значення ранкової гімнастики.
2. Структура і зміст ранкової гімнастики.
3. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах.
4. Значення, види і структура гімнастики після сну.
5. Варіанти проведення фізкультхвилинки та фізкультпауз.
6. Значення загартування для фізичного розвитку дітей. Види процедур.

4. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Методологія процесу навчання та оцінювання знань здобувачів вищої освіти полягає в його переорієнтації із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти.

У структурі навчального навантаження здобувача вищої освіти за системою ECTS індивідуальна робота розглядається як один з основних компонентів навчальної діяльності і займає значну частину його навчального навантаження.

Різновидом індивідуальних занять є *індивідуальні навчально-дослідні завдання* (ІНДЗ), які відповідають інноваційним технологіям навчання. ІНДЗ – вид поза аудиторної індивідуальної роботи здобувача вищої освіти навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

ІНДЗ, як і інші модулі в межах залікового кредиту, оцінюється і має питому частку в підсумковій оцінці залікового кредиту. На виконання ІНДЗ відводиться 20 годин.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни у відповідності до графіка навчального процесу.

ІНДЗ виконується з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та придбання практичних навичок їх застосування при вирішенні проблем сформульованих у рамках предметної області даної дисципліни.

ІНДЗ припускає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань

дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості.

В процесі виконання ІНДЗ, разом з теоретичними знаннями і практичними навиками за фахом, здобувач вищої освіти повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити, навчитися розв'язувати науково-прикладні актуальні задачі.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

№ з/п	Завдання	Кількість годин
1	Доповідь на тему «Загальні основи фізичного виховання дітей дошкільного віку»	10
2	Доповідь на тему «Роль фізичного виховання в сім'ї для гармонійного розвитку дитини»	10
	Разом	20

5. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Предмет теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Роль гімнастики у фізичному навчанні дітей дошкільного віку.
3. Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку руховим діям.
4. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливим ігор, ігор з елементами спорту, спортивних вправ
5. Засоби фізичного виховання дітей раннього віку
6. Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах.
7. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності
8. Планування та облік роботи з фізичного виховання в дошкільному навчальному закладі.
9. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дошкільного навчального закладу
10. Характеристика активних форм роботи з фізичного виховання
11. Характеристика основних понять теорії фізичного виховання.
12. Місце і роль фізичної культури у загальній системі виховання дітей дошкільного віку.
13. Зміст навчання у процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку.
14. Характеристика рухливої гри як засобу та методу фізичного виховання дітей
15. Особливості рухливих ігор для дітей різних вікових груп.

16. . Специфіка завдань і засобів фізичного виховання та оздоровлення дітей раннього віку.
17. Методика проведення ігрових вправ та рухливих ігор з дітьми другого та третього року життя.
18. Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання. Типи занять.
19. Моторна щільність фізкультурного заняття.
20. Шляхи регулювання фізичних, емоційних та психічних навантажень на фізкультурних заняттях.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна література

1. Адирхаєв С. Г. Сучасна технологія фізичного виховання студентів з обмеженими можливостями здоров'я в умовах інклюзивної освіти. *Педагогіка, психологія та медикобіологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2016. № 1. С. 4-12. 2.
2. Безверхня Г. Фактори, що впливають на формування мотивації рухової активності школярів. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2008. №3-4. С. 99-102.
3. Вишне夫斯基 В. А. Здоров'єсбереження в школі (Педагогічні стратегії і технології). *Теорія і практика фізическої культури*. 2002. № 1. 268 с
4. Волкова С. С., Віндюк О. В. Фізичне виховання дітей 5-7 років у спортивно-оздоровчих установах Сполучених Штатів Америки. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2011. №1. С.21 — 23.
5. Єрмаков С. С. Показники діяльності наукових фахових видань України за період 1998-2007рр. в електронному інформаційному просторі. *Теорія і методика фізичного виховання*. 2007. №7 (33). С. 3 — 12.
6. Кашуба В. А., Бондарь Е. М. Корекція порушень постави дошкільнят у процесі фізичного виховання. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2010. №2. С. 75 — 78.
7. Круцевич Т., Пангелова Н. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми 3-6 років у дошкільних закладах за кордоном. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2005. №1. С.156 — 163.

8. Поліщук В. Кореляційний аналіз взаємозв'язку показників рухової підготовленості, морфо функціонального стану і розумових здібностей дітей 5-го і 6-го років життя. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2007. №1. С56 — 58.

9. Тимонова И. Б. Анализ физического развития детей в детских дошкольных учреждениях. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2007. №11. С.202 — 206.

Допоміжна література

1. Максименко С. Д., Болтівець С. І., Кокун О. М., Здіорук С. І., Губенко О.В., Психологічне обґрунтування заходів пропагування психогігієнічного виховання і здорового способу життя серед сучасної молоді. Київ.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2012. 152 с.

2. Маляр Н.С. Про необхідність превентивного фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2009. №4. С. 72 — 75.

3. Пангелова Н. Залучення старших дошкільників до цінностей здорового способу життя в процесі фізичного виховання. *Молода спортивна наука України*. 2010. №.2. С.183 — 187.

4. Пасічник В. Особливості фізичного виховання дітей дошкільного віку та учнів загальноосвітніх шкіл Польщі у 70-80-х р.р. ХХ століття. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2007. №2. С 49 — 53.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. <http://www.gov.ua/main.php> - Рішення колегій Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства України у справах

сім'ї, молоді та спорту Електронний ресурс “Про реформування фізичного виховання учнів та студентської молоді у навчальних закладах України” від 11.11. 2008/№ 13/1 - 2, 10, 11/1. – 5 с.

2. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> - сайт Міністерства науки і освіти України “Нова Українська школа”.

3. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti> - сайт Міністерства науки і освіти України “Державні стандарти”.

4. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsiirozvitkuinklyuzivnogonavchannya> - Про затвердження концепції розвитку інклюзивного навчання : Наказ міністерства освіти і науки України від 01 жовтня 2010р. №912.

5. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf> - Концепція “Нової Української школи” . Ухвалено МОН 27/10/2016. 34с. 6. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/ - Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року : розпорядження КМУ № 988-р від 14.12.16 року